

אוצר הנפש

** *		
18:22	18:58	י-ם
18:25	17:29	ת"א
18:24	17:29	חיפה
18:25	17:30	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

ה'ישועות משה' מויז'ניץ | לחתוך לך את הקוגעל!?

רבי משה יהושע הגר בעל "ישועות משה" (שיום ההילולא שלו חל ב-כ אדר), היה בנו של רבי חיים מאיר הגר, בעל ה"אמרי חיים".

סיפור בנו, בשם החסיד ר' ברוך ולצר: ביום החופה של בת הרבי, נזקק ר' ברוך לאמו"ר בדחיפות כדי לסדר איזה דבר בנוגע לחתונה. הוא עלה הביתה, פתח את דלת חדרו של הרבי, והנה הוא מוצא אותו טובע בתוך ים של ספרים: רמב"ם, שולחן ערוך, גמרות... הוא המתין כמה דקות, וכשראה שאמו"ר לא שם לב אליו, התקרב והרעיש מעט עד שהרגיש בו ואמר: כן, ברוך?

מה כן
הנך רוצה?
שאסתכל איך
הציפורים
עפות? אני
מסתכל יותר
טוב בתוך
הגמרא!

השיב ר' ברוך: רבי לעב'ן! אני עושה חתונה? אתם הרי מחתנים היום, וצריך אתכם לסדר כמה עניינים... אמר לו אממו"ר: ברוך, מה ברצונך? שאכין את הקוגעל, את הסעודה? הלא הכל כבר מוכן! אלא מאי, אתה רוצה שאהיה סדרן בחופה להחזיק את העמודים! אינני מאמין שאתה באמת רוצה שאעשה זאת... מה כן הנך רוצה? שאסתכל איך הציפורים עפות? אני מסתכל יותר טוב בתוך הגמרא!

(מתוך "נפלאות" תשפ"ד)

אוצר הפתגם

לאיזו ספירה שייכת הכנות? ברור שצריך להיות כן, והכנות שייכת להוד, לתמימות. איך יודעים ש"כן" שייך להוד? בבית המקדש, במשכן, יש את הכיור וכנו שבנגד נצח והוד. הכן, הכנות, הוא האדן, הבסיס. לכן כתוב שהאדן של עבודת ה' הוא "מודה אני לפניך" שאומרים בבקר, זו צריכה להיות האמירה הכי כנה של היהודי.

(י"ב אלול ע"ו)

אל תקיים לבדך ענג שבת אלא הכנס אורחים לביתך.
(י"ט כסלו פ"ב)

י"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר הפרשה

חמשה בעלי תפקידים במשכן

בעל אור החיים אומר שבמלה "פקודי" יש גם תפקיד (מלבד הפירושים פקידה, מנין). יש חמשה בעלי תפקיד במשכן, וצריך את כולם יחד כדי שמסד המקדש יפעל. מי הם החמשה? יש את התפקיד של התורה – בעצם זה התפקיד של קוב"ה, אבל הוא קורא לו התורה, יש את התפקיד של משה רבינו, התפקיד של הכהנים, התפקיד של הלויים, והתפקיד של בצלאל ואהליאב. הכל נכלל במלה "פקודי", ומה שזה אומר לנו תכל'ס – שכמו שכל אחד צריך לחפש שליחות, הוא צריך למצוא אחד מהתפקידים האלה.

התפקיד של בצלאל ואהליאב הוא, כמו שכתוב, לבצע – הם האמנים, בעלי המלאכה, שיש להם תפקיד של אמנות. מה התפקיד של משה רבינו? הוא נותן את ההוראות, הוא המצ'נה שנותן את המצוות. הוא אומר מה צריך לעשות, וגם אחר כך את כל סדר העבודה בבית המקדש – כל הקרבנות וכו'. התפקיד של משה רבינו הוא להורות. תפקיד התורה – קוב"ה באמצעות התורה – הוא להיות ממונה על קיום המשכן. מה הכוונה קיום? מתי המשכן יעמוד ומתי חלילה "מפני חטאינו" הגיע הזמן שהמשכן יחרב ר"ל. מי שקובע את הקיום של המשכן הוא עצם התורה, כי התורה אומרת שאם אתם תשמרו את המצוות שלי יהיה טוב, יהיה משכן, "ושכנתי בתוכם", ואם לא אז לא. מי שממונה על העבודה, לעשות את העבודה בתוך המשכן, הם הכהנים. אבל בפסוק כתוב "עבודת הלויים" – מה הכוונה? יש כמה פירושים, והפשוט הוא שתפקיד הלויים בכללות הוא לשאת את המשכן, לפרק אותו, לטעון אותו ולהקים אותו. אחר כך, במקדש, יש להם תפקידי שוערים ומשוררים, אבל במדבר עיקר התפקיד שלהם הוא לשאת את המשכן. אם כן, יש חמשה בעלי תפקידים – כהנים לויים משה בצלאל אהליאב תורה – העולים יחד 37 (יחידה) ברבוע, שהוא כידוע "ורוח אלהים מרחפת על פני המים" (מספר האותיות בפרשיה שלפני עשרת הדברות).

(כ"ה אדר ע"ג)

אוצר קצור

"פני שבת נקבלה"

בקבלת שבת אומרים "פני שבת נקבלה" ר"ת **נפש**, סוד הנשמה היתירה שכל יהודי מקבל בשבת, שהיא הארת פנימיות השבת ("פני שבת") בנפשו. במוצאי שבת נאמר "וביום השביעי שבת וינפש" ופירשו רז"ל "וינפש" – אוי אבדה נפש", היינו הסתלקות הנשמה היתירה של שבת קדש במוצאי שבת ("שבת וינפש" – כאשר בצאת השבת, אוי אבדה נפש). אך יש לפרש "וינפש" כפשוטו, שמתעצם עם הנפש (הנשמה היתירה של שבת), שמפנים אותה ("וינפש" לשון נפעל), והוא מה שנאמר בזהר אודות השבת – "מינה מתברכין כולהו יומין", כל ימי השבוע הבא עד ליום השבת הבאה. והוא סוד הרשימו שנשאר במקום החלל (עובדין דחול דששת ימי המעשה) שנוצר על ידי הצמצום (הסתלקות הנשמה יתירה).

ולכן נאמר שתלמידי חכמים (הדבקים בתורה בכלל ובפנימיות התורה בפרט שהיא בחינת שבת) נקראים 'שבת' וטועמים את טוב טעם השבת כל ימי השבוע. נמצא שביחס למי שאינו דבוק בה' ובתורתו (שבשבת קדש גם בו מאיר אור השבת, כמבואר בחניא) נאמר "וינפש" – אוי אבדה נפש", אך ביחס למי שדבוק בה' ובתורתו הפשט של "וינפש" הוא כנ"ל, שמתעצם עם הארת קדושת השבת כל ימי המעשה, והוא הנותן לו כח לקיים את מצות התורה "והתקדשכם והייתם קדשים" – "קדש את עצמך [בקדושת השבת] במותר לך". בקבלת השבת מקבלים את הארת פנימיות השבת, בצאת השבת מקבלים את הארת אחורי השבת, סוד הרשימו של השבת כנ"ל (וכידוע בסוד הרשימו, שלא נגע בו הצמצום כלל, חוץ ממה שהצמצום עצמו אינו כפשוטו, והוא רק מצדנו כו').

(מתוך "נפלאות" פר' עקב פ"ה)

אוצר התבונה

בין פורים לפסח | אחשורוש ופרעה – תאווה וגאווה

לפי חז"ל בפסח אומרים הלל כי ניתן לומר "הללו עבדי הוי" ולא עבדי פרעה". בפסח אנחנו נעשים עבדים של הקב"ה, ויותר לא עבדים של פרעה – אין יותר פרעה על הראש שלנו. אבל בפורים איננו יכולים לומר "הללו עבדי הוי", עבדים של ה' לבדו, כי אנחנו עדיין עבדי אחשורוש – גם אחרי הנס אנחנו במלכותו ועבדים שלו.

לפעמים מוסבר בחסידות שאחשורוש הוא ביטוי מובהק של התאווה – הוא עשה סעודה 180 יום רק לשנות, לאכול ולהמשך אחרי תאווה נשים. אין בעל תאווה כמו אחשורוש. פרעה הוא גאווה – הוא אומר "אני ואפסי עוד", "לא ידעתי את הוי", רק אני, "לי יאורי ואני עשיתיני". **תאווה וגאווה הם שני עמודי הרע, וזו שאלה בחסידות מה קודם, מה השרש. השנה מתחילה מפסח, אז גאווה קודמת.**

כאשר מסמיכים את פורים לפסח מתחילים להפוך את התאווה, "ונהפוך הוא", ל"תאווה צדיקים יתן". יש שני פסוקים במשלי על "תאווה צדיקים" – מה התאווה של הצדיק? ה'. פסוק אחר אומר "תאווה צדיקים אך טוב" – התאווה של הצדיקים היא מאה אחוז טובה. זהו התיקון של פורים. התיקון של פסח הוא "לחם עני" – "חמץ אסור אפילו במשהו", חמץ הוא גאווה. יש מחלוקת אם אפשר מעט גאווה או "לא מינה ולא מקצתה" – בפסח חמץ אסור במשהו. כאשר מגיעים ל"ונהפוך הוא" אפשר לתקן את שני עמודי הרע, תאווה וגאווה, ולהחזיר אותם לשרש שלהם בקדושה.

מהי החזרת הגאווה לשרש? בסיום פסח יש קריעת ים סוף ואחריה שירת הים שפותחת "אשירה להוי' כי גאה גאה" – קליפת הגאווה היא מצרים, וה' מעל זה. הגאווה היא "אנא אמלוך" – הכל אני, אין שום משהו אחר. יש רק אחד שיכול לומר זאת – ה' עצמו – והוא עושה זאת. לכן אומרים עליו "גאה גאה" – מתגאה על גאים. גם לנו יש תיקון של גאווה, גאווה יהודית. אסור לאדם שתהיה לו גאווה, אבל כל יום מברכים "ברוך אתה הוי'... שלא עשני גוי" – רבי לוי יצחק מברדיטשוב היה רוקד כשאמר ברכה זו. זו גאווה יהודית – התיקון של פסח.

(מוצאי ב' אדר פ"א)

אוצר הרמז

בכל דרכיך דע ה-ו

בפרשת ויקהל כתוב על בצלאל, שה' מלא אותו רוח חכמה תבונה ודעת. רש"י מסביר שחכמה היא מה שאדם למד מרבו, בינה היא מה שהוא מבין דבר מתוך דבר ודעת היא רוח הקדש. פסוק חשוב של דעת, שהרבי עשה ממנו מבצע בשנים האחרונות, הוא "בכל דרכיך דעהו" – שבכל דבר בעולם, גם החולין, "דרכיך" ולא דרכי תו"מ, צריך הכל להיות "חולין על טהרת הקדש", שיהודים עושים יחוד קוב"ה ושכינתיה (דעת היא יחוד) בכל דבר שעושים, במה שאוכלים, בכל דבר שבעולם.

כתוב בקבלה ש"דעהו" היינו דע ה-ו – לחבר את ה-ה ל-ו, ה-ה היא השכינה ו-ו היא קוב"ה. (כ"ה ניסן ע"ה)